

C-774/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. október 22.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Szlovénia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. szeptember 5.

Felperesek:

A. B.

B. B.

Alperes:

Personal Exchange International Limited

Az alapeljárás tárgya

A jogvita tárgyát az képezi, hogy a Szlovén Köztársaság bíróságai vagy a Máltai Köztársaság bíróságai rendelkeznek-e joghatósággal. A döntő anyagi jogi kérdés az, hogy az előadott és megvizsgálandó tényállás a 44/2001 rendelet 15. cikkének (1) bekezdésében szereplő szabály hatálya alá tartozik-e. Abban a kérdésben kell dönteni, hogy az alapeljárás felperese fogyasztóként, a kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül kötött-e szerződést az alperessel. A joghatóság megítélése attól függ, hogy a felperes az uniós jog értelmében fogyasztónak tekinthető-e.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, a 44/2001 rendelet 15. cikke; a kérelem jogalapja az EUMSZ 267. cikk.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a 44/2001 rendelet 15. cikkének (1) bekezdését, hogy a fogyasztó által kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül eső céllal megkötött szerződésnek minősíthető egy olyan, online pókerjátékra vonatkozó, távollevők közötti szerződés is, amelyet valamely magánszemély interneten keresztül kötött meg egy külföldi onlinejáték-üzemeltetővel, és amelyre vonatkoznak e játéküzemeltető általános szerződési feltételei, ha a szóban forgó magánszemély több éven keresztül az így megszerzett jövedelemből vagy pókerjátékon szerzett nyereményekből tartotta el magát, noha e tevékenységi kört hivatalosan nem vetette nyilvántartásba, egyébként pedig e tevékenység végzését harmadik személyek részére nem kínálja fel fizetős szolgáltatásként a piacon?

Az uniós jog hivatkozott rendelkezései

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet, különösen a 15. cikk.

A kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Zakon o pravdnem postopku (polgári eljárásjogi törvénykönyv), különösen a 17. és 18. cikk

Zakon o varstvu potrošnikov (fogyasztóvédelmi törvény)

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes pókerjátékos, aki a 2010. március 31. és 2011. május 10. közötti időszakban az alperes www.mybet.com internetes oldalán pókerjátékon nyert 226 850,21 euró összeg megfizetését követeli az alperestől. Az alperes mint a szóban forgó online kaszinó szervezője lefoglalta a játékon nyert összegeket és azokat megszerezte magának, mivel a felperes megszegte az alperes játékszabályzatát azzal, hogy egyszerre több felhasználói fiókot tartott fenn.
- 2 Az alperes gazdasági társaságként bejegyzett olyan jogi személy, amely online szerencsejáték-szolgáltatásokat kínál, és erre vonatkozóan engedéllyel rendelkezik a Máltai Köztársaságban, ahol a székhelye található. Az alperes távolban lévő felhasználók számára is kínált online szerencsejáték-szolgáltatásokat az internetes oldalán keresztül (www.mybet.com), amely oldalnak köszönhetően üzleti tevékenységét a Szlovén Köztársaságra is kiterjesztette.
- 3 A felperes Szlovéniában lakóhellyel rendelkező természetes személy, aki igénybe vette az alperes által a számára távolból, az internetes oldalon keresztül kínált szolgáltatásokat. A felperes maga jelezte, hogy a pókerjátékkal kívánja a saját jövőjét anyagi szempontból biztosítani, és a hivatásos pókerjátékosok

kategóriájába sorolták be. A felperes e tevékenység végzését, illetve gyakorlását hivatalosan nem vetette nyilvántartásba. A felperes a pókerjátéknak köszönhetően 227 226,44 EUR összeget keresett, tevékenységének összforgalma azonban meghaladta ezt az összeget. Az alperesnél óránként nettó 110 EUR összeget keresett.

- 4 Felhasználói fióknak az alperes internetes oldalán történő létrehozásakor minden egyes felhasználó, köztük a felperes is köteles volt elfogadni az alperes által egyoldalúan megállapított általános és különös szerződési feltételeket. A felhasználó egyáltalán nem befolyásolhatta e feltételek tartalmát. Az általános szerződési feltételek között szerepel – többek között – az, hogy a szerződéses jogviszonyból eredő esetleges jogviták elbírálására a Máltai Köztársaság bíróságai rendelkeznek joghatósággal.
- 5 A Máltai Köztársaság joga és az általános szerződési feltételek szerint az egyes felhasználók az adott szerencsejáték-üzemeltetőnél egyetlen felhasználói fiókkal rendelkezhetnek. Ezzel az egyetlen felhasználói fiókkal kizárólag annak tulajdonosa játszhat. Új felhasználói fiók nem regisztrálható és a felhasználói fiókot más játékos nem használhatja. A szóban forgó játékos nem regisztrálhat téves adatokkal, és a téves adatokkal már elvégzett regisztrációt azonnal törlik. Az általános szerződési feltételek szerint ilyen esetben az alperes lefoglalhatja a kaszinó érintett fiókjában tartott pénzeszközöket.
- 6 A felperes azzal, hogy további felhasználói fiókot létesített, megszegte az egyetlen felhasználói fiókra vonatkozó feltételt, amelyet e további fiók létesítésével szándékosan megpróbált megkerülni. 2011. május 10-én az alperes a fent említett feltételek megsértése miatt zárta a felperes felhasználói fiókját és teljes egészében lefoglalta a felperes 227 226,44 EUR összegű betétjét.
- 7 Márpedig e lefoglalás – annak ellenére, hogy a felperes megszegte a feltételeket – nem volt indokolt, mivel az alperes e tekintetben nem járt el tisztességesen. Az alperes tudomással bírt a szóban forgó magatartásról és lehetővé tette, hogy a felperes pókerezzzen, összejátszott a felperessel és teljes mértékben jóváhagyta annak eljárását. Az alperes – annak ellenére, hogy hosszú ideje tudott a feltételek felperes általi megszegéséről – nem zárta annak fiókját és nem akadályozta meg őt abban sem, hogy folytassa a játékot. Az alperes ugyanis jutalékra tett szert a felperes játékaik után, végül pedig a felperes által azóta nyert valamennyi összeget megszerezte magának. A fentiek alapján a felperes jogosult a játékon nyert összegekre és az alperes köteles azokat kifizetni a részére.
- 8 Az elsőfokú bíróság teljes egészében helyt adott a felperes keresetének és megállapította, hogy az alperes köteles a felperes részére késedelmi kamatokkal növelten megfizetni a 226 850,21 EUR összeget.
- 9 Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes fogyasztóként, a kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül járt el. Ily módon az elsőfokú bíróság

elfogadta, hogy a szlovén bíróságok rendelkeznek joghatósággal tekintettel arra, hogy a felperes lakóhelye a Szlovén Köztársaságban található.

- 10 Az alperes az elsőfokú bíróság felperes keresetének helyt adó határozata ellen fellebbezést terjesztett a másodfokú bíróság elé, amely a fellebbezését mint megalapozatlant elutasította, és teljes egészében helyben hagyta az elsőfokú bíróság megállapításait és indokolásait.
- 11 Az alperes a másodfokú bíróság által meghozott ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet (*revizija*) terjesztett a Vrhovno sodišče Republike Slovenije (a Szlovén Köztársaság legfelsőbb bírósága) elé. Az alperes felülvizsgálati kérelemben az eljárási szabályok lényeges megsértésére és az anyagi jog téves alkalmazására hivatkozik. Az alperes lényegében azt, az alsóbb fokú bíróságok által tett megállapítást kifogásolja, hogy a felperes fogyasztó, aki a kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül jár el. A felperes válaszbeadványában vitatta az alperes kifogásait és az alsóbb fokú bíróságok álláspontját támogatta.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 12 A felperes az alperes fizetési kötelezettségét arra alapozza, hogy a szóban forgó összeget pókerjátékosként, olyan online kaszinószolgáltatások keretében nyerte, amelyeket az alperes az internetes oldal szervezőjeként kínált. A pókerjátékosok regisztrálnak az internetes oldalon és saját felhasználói fiókot hoznak létre, ahova pénztétet fizetnek be, amelyet később bármikor felhasználhatnak arra, hogy az internetes oldalon játsszanak, vagy hogy fizessenek. Mivel az alperes indokolatlanul vette el a felperes pénzt, köteles azt visszafizetni a részére.
- 13 A felperes a Szlovén Köztársaság bíróságainak joghatóságát arra alapozza, hogy az alperes online kaszinószolgáltatásait fogyasztóként vette igénybe, mivel a kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül járt el. Ebből következően fogyasztónak minősül és a 44/2001 rendelet 15. és 16. cikkének alkalmazásában a lakóhelye szerinti államban indíthat keresetet.
- 14 Az alperes a kereset mint elfogadhatatlan elutasítását kéri, mivel a kérdés elbírálására nem a szlovén bíróság, hanem a székhelye szerinti Máltai Köztársaság bíróságai rendelkeznek joghatósággal. A felperes nem minősül fogyasztónak, mivel hivatásos pókerjátékosról van szó, aki nem jogosult fogyasztóvédelemre.
- 15 Az alperes tehát jogszerűen foglalta le a felperes pénzt, mivel a felperes megszegte a játékszabályzatát. Ezenfelül a felperes a szabályos felhasználói fiókja mellett egy további felhasználói fiókkal is rendelkezett, ami tilos.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 16 Az előterjesztett kérdés alapvető jellegű, mivel a végső határozat annak megválaszolásától függ. A Bíróság ítélkezési gyakorlatának vizsgálatából kitűnik,

hogy a Bíróság még nem foglalt állást ehhez hasonló ügyben. Az uniós jog alkalmazása viszont nem eléggé egyértelmű ahhoz, hogy ne hagyjon kétséget maga után (*acte clair* doktrína). Az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő más ügyekből (Schrems ügy [C-498/16, ECLI:EU:C:2018:37], Hobohom ügy [C-297/14, ECLI:EU:C:2015:844], Hejduk ügy [C-441/13, ECLI:EU:C:2015:28], Kolassa ügy [C-375/13, ECLI:EU:C:2015:37], Vapenik ügy [C-508/12, ECLI:EU:C:2013:790], Emrek ügy [C-218/12, ECLI:EU:C:2013:666], Česká spořitelna ügy [C-419/11, ECLI:EU:C:2013:165], Muhlleitner ügy [C-190/11, ECLI:EU:C:2012:542], valamint Pammer és Hotel Alpenhof ügy [C-585/08 és C-144/09, ECLI:EU:C:2010:740]) – amelyek tárgyát egyébiránt eltérő tényállás képezte – kitűnik, hogy a fogyasztó fogalmát önállóan és egységesen kell értelmezni, mivel önálló uniós jogi fogalomról van szó. A fogyasztóvédelem kizárólag a magánszemélynek minősülő végső fogyasztóra és azokra a szerződésekre vonatkozik, amelyek kizárólag valamely magánszemély magánfogyasztási igényeinek kielégítését szolgálják.

- 17 Ezenfelül figyelembe kell venni a fogyasztónak az uniós jog más releváns kiegészítő rendelkezéseiben – például a 805/2004 rendeletben, az 1999/44/EK irányelvben és a 93/13/EK irányelvben, valamint más rendelkezésekben – szereplő fogalmát. Ugyanez vonatkozik a Bíróság által a fogyasztó fogalmának az 1968. évi Brüsszeli Egyezmény alkalmazása céljából történő értelmezésére (Bertrand ügy [C-150/77, ECLI:EU:C:1978:137], Shearson Lehman Hutton ügy [C-89/91, ECLI:EU:C:1993:15], Gruber ügy [C-464/01, ECLI:EU:C:2005:32], Gabriel ügy [C-96/00, ECLI:EU:C:2002:436], Benincasa ügy [C-269/95, ECLI:EU:C:1997:337], és más ügyek).
- 18 Az ügy tényállásából kitűnik, hogy fennállnak mind a magánszemély fogyasztókat jellemző körülmények, mind pedig a valamely gazdasági tevékenység vagy szakma gyakorlását jellemző körülmények. E tekintetben különböző releváns, ugyanakkor párhuzamosan fennálló körülményekről van szó, amelyeket az uniós jog értelmében rangsorolni és minősíteni szükséges. A jelen ügyben a fogyasztó fogalmának a felperes által javasolt értelmezése és a szóban forgó fogalom ezzel ellentétes, alperes által javasolt értelmezése is lehetséges.
- 19 A két értelmezés fogalmilag is eltér egymástól. Tartalmi szempontból mindkét esetben a fogyasztó hagyományos fogalma és korszerűbb fogalma közötti viszonyról, valamint egy adott magánszemély tevékenységének magánjellegüként vagy szakmai jellegüként történő értelmezéséről van szó. A felperes az adott magánszemély szakmai tevékenységét formálisan értelmezi, míg az alperes által alkalmazott megközelítés nem foglalkozik e tevékenység végzésének módjával, hanem arra helyezi a hangsúlyt, hogy a tevékenység mit jelent a magánszemély számára.

- 20 Az egyes uniós tagállamok különböző nyelvi változatai,¹ amelyek között árnyalatnyi a különbség, további zavart idéznek elő. Az összes nyelven hasonló fogalom meghatározások tartalma sem teljesen azonos. Az összes nyelvi változat szerint kizárt a fogyasztói minőség fennállása, ha a magánszemély szakmájáról van szó.² Ezenfelül egyes nyelvi változatok további szóelemeket is tartalmaznak. A szlovén nyelvben ezen elem a következőképpen szól: a „szakmai tevékenység”, amely a pénzbeáramlás technikai és gazdasági aspektusára vonatkozik, anyagi javak megszerzését értve alatta. Ettől némileg eltér az angol „*trade*” kifejezés,³ amely kifejezés a kereskedelemre mint az áruk és szolgáltatások gazdasági és piac keretében végzett cseréjére utal. Tágabb jelentéssel bír a német „*gewerblich*” kifejezés is, amely azonban a kereskedelmi jelleg jelentőségét inkább az egyéni kereskedelem szempontjából fogja meg. Egyes nyelvekben a bemutatott további szóelemek sem szerepelnek, csak a „szakmával” való összefüggés (például a horvát nyelvű fogalom meghatározásban a „szakma” mellett nem szerepelnek további szóelemek). A bemutatott nyelvi különbség azt mutatja, hogy a szóban forgó fogalom nem egyértelmű a nyelvtani értelmezés szempontjából, ami nem járul hozzá a 44/2001 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének jobb megértéséhez.
- 21 Olyan érdekes kérdéstről van szó, amely szélesebb körű tényleges élethelyzetre vonatkozik. Az Európai Unió Bírósága által nyújtott jogértelmezéséről fog függeni az olyan hasonló tevékenységek későbbi meghatározása is, amelyek már elvileg is részben eltérnek a fogyasztás klasszikus fogalmától, és amelyek egyre inkább elterjedőben vannak. Analógia útján e tevékenységek közé lehetne sorolni az a számítógépes játékok vagy más virtuális tevékenységek révén történő jövedelemszerzést is, amely tevékenységek korszerű létfenntartási eszközöket és korszerű szakmákat takarnak. Következésképpen az adott értelmezés

¹ – **Szlovén:** „V zadevah v zvezi s pogodbami, ki jih sklene oseba – potrošnik – za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti [...]” [„[...] valamilyen személy, a fogyasztó által kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül eső céllal megkötött szerződéssel kapcsolatos ügyekben a joghatóságot [...]”].

– **Angol:** “In matters relating to a contract concluded by a person, the consumer, for a purpose which can be regarded as being outside his trade or profession [...]”.

– **Német:** „Bilden ein Vertrag oder Ansprüche aus einem Vertrag, den eine Person, der Verbraucher, zu einem Zweck geschlossen hat, der nicht der beruflichen oder gewerblichen Tätigkeit dieser Person zugerechnet werden kann [...]”.

– **Francia:** « En matière de contrat conclu par une personne, le consommateur, pour un usage pouvant être considéré comme étranger à son activité professionnelle [...] ».

– **Horvát:** « Ustvarima koji se odnose na ugovor koji sklopa osoba – potrošač, u svrhe za koje se može smatrati da su izvan njezine profesionalne djelatnosti ».

² Szlovén nyelven „*poklic*”(hivatás); angol nyelven „*profession*”; német nyelven „*beruflich*”; francia nyelven „*professionnelle*”; horvát nyelven „*profesionalne*”.

³ Online Cambridge szótár: “the activity of buying and selling, or exchanging goods and/or services between people” [...] „*business activity*”.

szükségszerűen megkérdőjelez majd egyes olyan hagyományos összefüggéseket is, amelyek a fogyasztás klasszikus fogalmára (voltak) jellemzők.

MUNKADOKUMENTUM